

**XIKAMBELO XA RIXAKA XA LEMBE NA LEMBE 2015
SWILETELO SWA MAKAMBELELO
MATEMATIKI-XITSONGA
GIREDI 1**

MANGHENELO

Ndzhenzheleko wa 2015 wa xikambelo xa rixaka xa lembe na lembe (ANA 2015) xi ta tsariwa eka swikolo hinkwaswo swa mfumo na swikolo swin`wana leswi nga hlawuriwa swo ka swi nga riki swa mfumo hi n`hweti ya Ndzhati 2015. Hi nkarhi lowu vadyondzi hinkwavo lava nga eka tigiredi ta 1-3 va ta tsala swikambelo swa rixaka eka Ririmi na Matematiki. Mbuyelo wu ta tirhisiwa ku vika matirhelo mayelana na ku fikelela swikongomelo leswi vekiweke eka pfhumba ra "Action Plan 2014, Towards Schooling 2025." Xikambelo xa ANA xi ta tsariwa ku hela ka kotara ya vunharhu ya xikolo, hikokwalaho Ndzawulo ya Dyondzo ya le Hansi (DBE) yi tumbuluxile matsalwa ya swiletelo swa makambeleso swa giredi na dyondzo yin`wana na yin`wana (Ririmi na Matematiki) ku andlala swilaveko swa vundzeni bya kharikhulamu leswi faneleke ku va swi dyondziwile hi vadyondzi hinkwavo va nga si tsala xikambelo. Swiletelo swa makambeleso swi nyika swipimelo swa ntirho lowu faneleke ku va wu endliwile eka xikambelo xa giredi na dyondzo yin`wana na yin`wana. Swiletelo swa makambeleso swa xikambelo xa rixaka xa lembe na lembe (ANA 2015) swi endliwe ku fambelana na mihundzuluxo ya kharikhulamu leyi nga eku dyondziweni eka ntlawa.

XIPHEMU XA MASUNGULO YA DYONDZO

Eka tigiredi ta 1-3, swikambelo swi ta kongomisa eka ntirho lowu wu nga kunguhatiwa ku endliwa eka tikotara tinharhu to sungula ta lembe ra xikolo. Swiletelo swa makambeleso eka tigiredi leti swi lulamisiwile eka tikholomo tinharhu. Vundzeni lebyi byi fanelaka ku kamberiwa byi le ka kholomo yo sungula, tinhlokomhaka ti le ka kholomo ya vumbirhi kasi swikili/vuswikoti swi le ka kholomo ya vunharhu. Swi ni nkoka ku lemuka leswaku swiletelo swa makambeleso swa xikambelo xa rixaka xa lembe na lembe (ANA 2015) a swi vuli leswaku ndzinganyeto wa dyondzo lowu nyikiweke hi wona ntsena lowu faneleke ku dyondzisiwa ni ku dyondziwa lembe hinkwaro. Kambe swiletelo swa makambeleso swi nyika swilaveko swa le hansi-hansi swa kharikhulamu leswi faneleke ku va swi dyondziwile eku heleni ka kotara ya vunharhu ya lembe ra xikolo. Vadyondzisi va languteriwa ku tirhisa swiletelo swa makambeleso leswi va nyikiweke xikan`we na switirhisiwa swin`wana eka mapfhumba ya ku dyondzisa na ku hlela tidyondzo.

Swikolo leswi nga hlawuriwa swo ka swingari swa mfumo hi leswi vadyondzi va Giredi 3 kumbe Giredi 6 va nga ta tsala xikambelo xa ANA leswaku va sirhelela mpfuneto wo huma eka mfumo.

1.

XIYENGE XA VUNDZENI	TINHLOKOMHAKA	Swikili/Vuswikoti lebyi kamberiwaka: Ku kambela vadyondzi loko va swi kota ku...
TINOMBORO, TIOPAREXINI NA VUXAKA	Ku hlayela ku ya emahlweni na ku ya endzhaku	Hlayela hi: -van'we ku suka eka nomboro yin'wana na yin'wana exikarhi ka 0-80 -vakhume ku suka eka miandziso yin'wana na yin'wana ya 10 exikarhi ka 0-80 -vantlhanu ku suka eka miandziso yin'wana na yin'wana ya 5 exikarhi ka 0-80 - vambirhi ku suka eka miandziso yin'wana na yin'wana ya 2 exikarhi 0-80
	Mimfungho ya tinomboro na mavito ya tinomboro	Tsala mfungho wa nomboro ku suka eka 1 ku fika eka 20. Tsala mavito ya tinomboro ku suka eka 1 ku fika eka 10.
	Hlamusela, pimanisa na ku xaxameta tinomboro	Fanalisa mintlawa ya swilo hi ku ya hi ku tirhisa swotala' swintsongo, swotala ngopfu, swo ringana na man'wana na man'wana Xaxameta tinomboro ku suka eka leyintsongo ngopfu ku fika eka leyikulu ngopfu, na ku suka eka leyikulu ngopfu ku fika eka leyintsongo ngopfu ku fika eka 15. tirhisa marito ya fana na, ku nga si , endzhaku ka , exikarhi ka
	Tithekiniki ta ku ololoxa swiphiso swa tinhlayo.	<ul style="list-style-type: none"> - Swifaniso leswi tirhisiwaka ku dirowa xitori xa tinhlayo. - Ku aka na ku tlhantlha tinomboro - Ku mbirihata na ku hafula - Ndzhati wa mitsengo

XIYENGE XA VUNDZENI	TINHLOKOMHAKA	Swikili/Vuswikoti lebyi kamberiwaka: Ku kambela vadyondzi loko va swi kota ku...
	Ku hlanganisa na ku susa	Ololoxa swiphiqo swa tinhlayo ta marito eka mbangu hi ku tirhisa ku hlanganisa na ku susa tinomboro ku fika eka 15
	Ku hlanganisa ko vuyelela lo ku yisaka eka ku andzisa	Ololoxa swiphiqo swa tinhlayo ta marito eka mbangu hi ku tirhisa ku hlanganisa ko vuyelela tinomboro ku fika eka 15
	Ku ntlawahata na ku avelana lo ku yisaka eka ku avanyisa	Ololoxa swiphiqo swa tinhlayo ta marito eka mbangu hi ku tirhisa ku avelana hi ku ringana na ku ntlawahata tinomboroxiheri ku fika eka 15 leti nga na tinhlamulo leti katsaka na minsalo
	Mali	Ololoxa swiphiqo swa mali leswi katsaka mintsengo na cinci hi tirhandi ku fika eka R20, na hi tisente ku fika eka 20c. Lemuka na ku kombisa mali ya swingwece leyi tirhisiwaka eAfrika Dzonga 5c, 10c, 20c, R1, R2, R5
	Ku hlanganisa na ku susa	Hlanganisa ku fika eka 15 Susa ku suka eka 15 Titoloveta hi tibondo ta tinomboro ku fika eka 9
TIPATIRONI, TIFANKIXINI NA ALIJEKURA	Tipatironi ta xijometiri Tipatironi ta tinomboro	Kopa na ku ndlandlamuxa tipatironi to olova ta xijometiri Kopa na ku ndlandlamuxa ndzandzelelano wo olova wa tinomboro ku fika eka 80 hi van'we, vambirhi, vantlhanu na vakhume
NDHAWU NA XIVUMBEKO	Swivumbeko swa matlhelo ma-2	Fananisa minchumu ya matlhelo ma-2 ku ya hi: -sayizi -xivumbeko

XIYENGE XA VUNDZENI	TINHLOKOMHAKA	Swikili/Vuswikoti lebyi kamberiwaka: Ku kambela vadyondzi loko va swi kota ku...
		<ul style="list-style-type: none"> - matlhelo yo kongoma - matlhelo ya xirhendzevutani <p>Lemuka na ku vula swivumbeko swa matlhelo ma-2,swirhendzevutana, tinhlanharhu na swikwere</p>
	Ndzinganiso	Lemuka na ku dirowa ntila wa ndzinganiso wa swivumbeko swa matlhelo ma-2 swa xijometiri na swo ka swi nga ri swa xijometiri.
MPIMO	Nkarhi	<p>Vula na ku xaxameta masiku ya vhiki na tin'hweti ta lembe.</p> <p>Fananisa vulehi bya nkarhi hi ku tirhisa marito ,xik.,ku lehanyana, ku komanyana, ku hatlisanyana na ku hlwelanyana</p>
	Vulehi	<p>Pimanisa, xaxameta na ku rhekhoda vulehi hi ku tirhisa mimpimo leyi nga ringanisiwangiki xik: magoza,vulehi bya penisele ,vuandlalo bya xandla .</p> <p>Tirhisa ririmi ku vulavula hi mimpimo, xik., ku lehanyana, ku komanyana, ku anamanyana</p>
MATIRHISELO YA VUXOKOXOKO BYA TINHLAYO	Ku kombisa, xopaxopa na ku hlamusela vuxokoxoko bya tinhlayo	<p>Hlamula swivutiso hi vuxokoxoko lebyi nga eka girafu ya swifaniso.</p> <p>Kombisa vuxokoxoko bya tinlayo eka girafu ya swifaniso</p>